

21.11.2024

Vero-osasto
Miina Lehtonen

Porotalouden tuottoperusteiden vahvistaminen vuodelta 2024 toimitettavaa verotusta varten

Yleistä

Tuloverolain (1535/1992) 44 §:n mukaan porotaloudesta saatu tulo on veronalaista pääomatuloa lukuun ottamatta porotalouden hyväksi tehdyn työn arvoa. Porotaloudesta saatuna tulona pidetään sitä puhdasta tuottoa, jonka porotalouden arvioidaan edellisenä poronhoitovuotena keskimäärin tuottaneen paliskunnan toimesta luettua, vuotta vanhempaa poroa kohti, ottaen huomioon paikkakunnalla tavalliset porokarjasta aiheutuneet kustannukset. Tämä tuotto määrätään kunkin vuoden verotusta varten vahvistettujen tuottoperusteiden nojalla.

Tuloverolain 44 §:n 4 momentin (1058/2021) mukaan valtioneuvoston asetuksella vahvistetaan porotalouden tuottoperusteet viimeistään kunkin vuoden joulukuun 10 päivä. Ennen tuottoperusteiden vahvistamista valtioneuvoston on kuultava Verohallintoa, ja Paliskuntain yhdistyksen on viimeistään kunkin vuoden lokakuun 31 päivänä tehtävä valtioneuvostolle ehdotus porotalouden tuottoperusteista.

Porotalouden tuottoperusteet

Verohallinto on 6.11.2024 antanut tuloverolain 44 §:n 4 momentin mukaisen lausunnon porotalouden tuloverotuksen tuottoperusteista vuodelle 2024. Verohallinnon lausunnon pohjana on ollut Paliskuntain yhdistyksen 29.10.2024 päivätty esitys porotaloudesta saadun tulon verotusperusteiksi vuodelle 2024. Ehdotus perustuu paliskuntien ilmoittamiin tietoihin, joilla porotalouden tuottavuuteen vaikuttavat tekijät on pyritty selvittämään mahdollisimman yhtenevin perustein. Tietojen ilmoittamisessa käytettävä lomake täyttöohjeineen on vahvistettu Verohallinnossa.

Verohallinnon lausunnossa todetaan Paliskuntain yhdistyksen ehdotukseen liittyen seuraavaa:

”Poronhoitovuonna 2023/2024 teurastettiin 70 075 poroa, eli lähes sama määrä kuin edellisenä poronhoitovuonna. Teuraiden keskipaino keveni 4,4 prosenttia ja oli 23,58 kiloa. Teuraiden arvonlisäveroton keskimääräinen kilohinta nousi 4,2 prosenttia edellisen poronhoitovuoden 11,91 eurosta 12,41 euroon/kg. Teurastulon yhteismäärä pieneni edellisestä poronhoitovuodesta 0,4 prosenttia 20,57 miljoonaan euroon.

Porotalous sai porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista annetun lain (986/2011) mukaisia avustuksia ja muita tuotantoavustuksia poronhoitovuonna 2023/2024 yhteensä noin 1,7 miljoonaa euroa. Poronomistajille on lisäksi maksettu eläinkohtaista tukea (VNA 915/2023) yhteensä 5,2 miljoonaa euroa. Porotalouden saamat korvaukset liikenteen aiheuttamista vahingoista olivat

yhteensä 4,1 miljoonaa euroa. Petojen porotaloudelle aiheuttamista vahingoista maksettiin paliskunnille ja suoraan poronomistajille riistavahinkolain (105/2009) ja maakotkien osalta rauhoitettujen eläinten aiheuttamien vahinkojen ennalta ehkäisemisestä ja korvaamisesta annetun lain (15/2022) mukaisia korvauksia poronhoitovuoden aikana yhteensä 12,5 miljoonaa euroa. Porotaloutta kohdanneiden vahinkojen korvaamisesta annetun lain (987/2011) mukaisia tuhokorvauksia ei porotalouteen maksettu lainkaan poronhoitovuonna 2023/2024.

Kaikkien paliskuntien yhteenlaskettu teurastulon ja muiden tuloerien yhteismäärä oli siten poronhoitovuonna 2023/2024 noin 45,1 miljoonaa euroa. Edelliseen poronhoitovuoteen verrattuna tulot kasvoivat noin 12 prosenttia.

Porotalouden kokonaiskustannukset poronhoitovuonna 2023/2024 olivat 37,33 miljoonaa euroa, josta 8 miljoonaa euroa oli paliskuntien kirjanpidossa selvitettyjä poronomistajien yhteisiä menoja ja 29,3 miljoonaa euroa poronomistajien henkilökohtaisia menoja. Porotalouden kokonaiskustannukset nousivat noin viisi prosenttia edellisestä poronhoitovuodesta.

Tulojen ja kustannusten erotuksena laskettu porotalouden puhdas tulo oli poronhoitovuonna 2023/2024 yhteensä noin 7,75 miljoonaa euroa (poronhoitovuonna 2022/2023 4,69 miljoonaa euroa ja poronhoitovuonna 2021/2022 8,36 miljoonaa euroa). Lukuporojen määrä oli päättyneenä poronhoitovuonna yhteensä 167 009, jolloin lukuporoa kohti lasketuksi keskimääräiseksi tuotoksi muodostui 46,42 euroa.

Teurastusten vuosittainen vaihtelu, vaihtelut erilaisten porotalouteen maksettavien korvausten maksatusrytmeissä ja lukuporomäärän vaihtelut aiheuttavat joissakin paliskunnissa huomattavia vuotuisia tasomuutoksia lukuporoa kohti laskettavaan tuottoperusteeseen. Keskimääräisen tuoton arviointiin tähtäävän porotalouden tuloverojärjestelmän kannalta jyrkät vuotuiset tuottovaihtelut eivät kuitenkaan ole tarkoituksenmukaisia. Muutosten tasoittamiseksi Paliskuntain yhdistyksen ehdotus perustuu vakiintuneen käytännön mukaan kolmen peräkkäisen poronhoitovuoden keskimääräiseen tuottoon kohtuullistettuna kertoimella 0,8.

Lukuporoa kohti arvioidun tuoton alarajana on vakiintuneen käytännön mukaisesti pidetty 2 euroa/lukuporo myös niissä paliskunnissa, joissa paliskunnan laskennallinen tulos kolmen vuoden keskiarvona ja kertoimella 0,8 kohtuullistettuna on alarajaa pienempi tai negatiivinen.

Edellä kuvatulla tavalla laskettuihin paliskuntakohtaisiin tuottokuluihin on tehty vielä tuloverolain 30 a §:ssä (1323/2016) tarkoitettu viiden prosentin suuruisen yrittäjävähennys, jolloin esimerkiksi tuoton alaraja on 1,90 euroa. Paliskuntia, joissa verotettava tuotto on vain 1,90 euroa/lukuporo, on 10 kappaletta. Yrittäjävähennyksen verotuottoa pienentävä vaikutus on yhteensä noin 291 000 euroa.

Verotettava puhdas tuotto lukuporoa kohti on Paliskuntain yhdistyksen ehdotuksen mukaan keskimäärin 33,16 euroa, ja porotalouden verotettavaksi puhtaaksi tuotoksi koko poronhoitoalueella yhteensä muodostuu noin 5,54 miljoonaa euroa, mikä on 12,45 prosenttia enemmän kuin edellisenä poronhoitovuonna.”

Verohallinto esittää lausuntonaan, että porotalouden tuottoperusteet verovuodelle 2024 vahvistettaisiin valtioneuvoston asetuksella Paliskuntain yhdistyksen ehdotuksen mukaisina.

Taloudelliset vaikutukset

Ehdotetuilla tuottoperusteilla porotalouden verotettavaksi puhtaaksi tuotoksi koko poronhoitoalueella vuonna 2024 saadaan noin 5,54 miljoonaa euroa, kun se vuonna 2023 oli noin 4,92 miljoonaa euroa.

Ehdotus

Edellä esitetyn perusteella ehdotetaan, että porotalouden tuottoperusteet vuodelle 2024 vahvistetaan Verohallinnon lausunnon ja Paliskuntain yhdistyksen esityksen perusteella oheisen asetusehdotuksen mukaisiksi. Asetus on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2025 ja sitä sovellettaisiin vuodelta 2024 toimitettavassa verotuksessa.

Miina Lehtonen
Erityisasiantuntija